

Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15, 3. december 2012-imeersumi § 25, imm. 4-imi aamma § 36, imm. 1-imi aalajangersarneqartut naapertorlugit meeqqanut inuusuttunullu inerikkiartornermikkut kingusissunut nerisaqarfigiutigalugu atuarfittut immikkut ilusiligaasumik suli ataatsimik pilersitseqqullugit ingerlatseqqullugillu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerinnineq

Meeqqanut inuusuttunullu inerikkiartornermikkut kingusissunut nerisaqarfigiutigalugu atuarfittut immikkut ilusiligaasumik suli ataatsimik pilersitsinissamik siunnersuummut Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit, Naalakkersuisut qutsavigaat.

Akissutigaa aallartinniarpara meeqqat atuarfianni annertusisamik immikkut atuartitsineq pillugu pissuvisut ilaat taagorlugit:

Nuna tamakkerlugu atuartut 450-it missaat imaluunniit meeqqat atuarfianni atuartut 6 %-ii annertusisamik immikkut atuartinneqartarput. Atuartut annertusisamik immikkut atuartinneqartartut amerlassusaat piffissap ingerlanerani allanngorarpallaarnikuunngilaq, meeqqalli atuarfianni atuartut amerlassusaat appariartornikummat atuartut immikkut atuartinneqartartut procentinngornerat qaffariarnikuupput. Atuartut annertusisamik immikkut atuartinneqartartut amerlanersaat immikkut klassini holdiniluunniit atuartinneqartarput, ikittuinnaallu kisimiitillugit atuartinneqartarlutik immikkulluunniit ikiorserneqartarlutik.

Meeqqat atuarfianni tiiminut tamarmiusunut sanilliullugu annertusisamik immikkut atuartitsineq procentinngorlugu qaffariarnikuuvoq 2004/2005-imi 13 %-imiit 2011/2012-imi 15 %-imut, nalinginnaasumillu immikkut atuartitsineq procentinngorlugu 2004/2005-imi 5 %-imiit 2011/2012-imi 8 %-imut qaffariarnikuulluni. Ataatsimut isigalugu tamassuma kinguneraa piffissaq atuartitsiffiusoq annertunerusoq immikkut atuartitsinermut atorneqartarmat nalinginnaasumillu atuartitsinermut piffissaq atuartitsiffiusoq annikinnerusoq atorneqartarluni.

Meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut ilinniartunik immikkut pisariaqartitsisunik atuartitsisartut perorsaanermi immikkut ilinniagaqarnikut ullumikkut amigaataasorujussuupput.

Taamaalilluni ilinniartitsisut atuartunik immikkut pisariaqartitsisunik atuartitsisartut 230 missaaniittut taamaallaat 10 %-iisa missaat annertusisamik immikkut atuartitsinermut sammisumik ilinniagaqarput. Taamaammatt Naalakkersuisut isumaat malillugu pineqartup iluani ilinniagaqarnissamik ilinniagaqaqqinnissamillu suliniuteqarnissaq pisariaqartinneqartorujussuuvoq, taamaalilluni atuartut amerlanerusut naleqquttumik immikkullu piginnaasaqarfeqartunit atuartinneqartarniassammata isumagineqarlutillu – aamma angajoqqaatik qimannagit.

Ado Lyngep Atuarfia ullumikkut ineriartormikkut kingusissunik 16-inik atuortoqarsinnaavoq. Ukiumi atuarfiusumi uani atuortoq ataaseq utaqqisunut allattuiffimmiippoq ukiumilu atuarfiusumi kingullermi ilinniartut pingasut utaqqisunik allattuiffimmiinnikuullutik.

Ullumikkut meeqqat atuarfianni annertusisamik immikkut atuartinneqartut - siunnersuuteqartup oqaatsit atugai atorlugit ”Qaqortumi Ivaqqamiinnissaminut pitsaavallaartut, Ado Lynge-p Atuarfianiinnissaminnulli aamma sanngiippallaartut” - pillugit Naalackersuisut ullumikkut eqquissunik kisitsisaateqanngillat.

Paasissutissat Naalackersuisut pigisaat naapertorlugit maanna atuartut 14-it Danmarkimi inissinneqarnikuupput, taakkualu tassaapput siunnersuuteqartup eqqaasaanut ilaasut.

Allatut oqaatigalugu meeqqanut inuusuttunullu aalajangersimasunut ineriartormi immikkut ajornartorsiuutilinnut nerisaqarfiutigalugu atuarfimmik pilersitsinissamik pisariaqartitsinermik erseqqiffaarissamik takutitsisunik Naalackersuisoqarfik paasissutissaateqanngilaq.

Atuarfinni tamatumunnga periarfissaqarpat atuartunut immikkut pisariaqartitsisunut angajoqqaajusut qanoq amerlatigisut illoqarfimmi allarlunnarmi meeqqaminnik nerisaqarfiutigalugu atuarfimmut atuariartortitsinissamut piareersimanersut pillugit Naalackersuisut aamma maannakkut uppersaatissaqanngillat. Naalackersuisunili qularutiginnilarput angajoqqaat amerlanersaasa meeqqatik najukkaminut qanittumiitikkusunerussagaat.

Naalackersuisut taamaammat aamma tunngaviusumik isumaqarput atuartut tamarmik, pisariaqartitaat piginnaasaallu kiisalu najugaat apeqqutaatinnagit, ilaquttamik najugaqarfianni sapinngisamik atuartinneqassasut. Naalackersuisut aamma isumaqarput kommunini meeqqat atuarfii suli ineriartortinneqassasut, taamaalillutik atuartunut tamanut inissaqartitsillutik – pingaartumik atuartunut immikkut atuartinneqarnissamik pisinnaasamikkullu pisariaqartitsisunut. Taamaammat atuartut immikkut pisariaqartitsisut ilaquttaminut imaluunniit ikinngutiminnut atuaqatiminnullu ukioqatiminnut aamma peqatigiinnernut pingaaruteqartunut allanut naleqqiullugu avataaniitinneqartutut misigisaqannginnissaat Naalackersuisut sapinngisamik annertunerpaamik suliniutiginiarpaat.

Atuartunut immikkut pisariaqartitsisunut atuarfimmik nutaamik pilersitsisoqassappat, pisariaqartitsineq qanoq annertutiginersoq atuarfiullu kikkunnut tunngatinneqarnissaanik sukumiisumik misissueqqissaarneq tunngaviusariaqarpoq, taamatullu sulisunik ilinniarsimasunik pissarsinnaanissamut periarfissat misissueqqissaarnermut ilaatittariaqarlutik. Ullumikkut taamatut misissueqqissaartoqarnikuunngilaq taamaammallu nerisaqarfiutigalugu atuarfimmik immikkut aqqiissuussamik pilersitsinissaq – sullinniakkat amerlassusaat, pisariaqartitaat piginnaasaallu ilisimanagit – eqqoriaanerinnakkut pisussaassaaq.

Ilinniartitsinermut periusissiaq maannakkut ilusilersugarput innersuussutigalugu siunnersuutip akuerineqannginnissaa Naalackersuisut innersuussutigaat. Naalackersuisut tassunga atatillugu atuartunik immikkut pisariaqartitsisunik atuartitsisarneq immikkullu atuartitsisarneq, kiisalu atuartunut immikkut pisariaqartitsisunut nuna tamakkerlugu neqeroormik allamik pilersitsinissamik pisariaqartitsisoqarnersoq qanorlu annertutiginnissaa immikkut eqqumaffigissavaat. Tassunga ilaliullugu Naalackersuisut peqatigiiffiit suliniaqatigiiffiillu attuumassutillit immikkut ineriartormikkut innarluutilinnut angajoqqaajusut peqatigiiffiat “Inooqat” ilanngullugu qanimut inerisitaqarfiusumillu oqaloqatigiumavai pineqartumut naleqquttumik aqqiissuteqarnissaq qulakkeerumallugu.

Taamaalilluni siunnersuuteqartup kissaataa ukiuni aggersuni aningaasanut inatsisitigut aningaasaliissutit qanoq agguannissaat pillugu tulleriarinermut tamarmiusumut ilaasinnalissaaq.